

	16.Kas	23.Kas	Değişim		16.Kas	23.Kas	Değişim
BIST-100 Endeksi	93.616	93.003	-% 0,7 ▼	EUR/USD	1,1418	1,1340	-% 0,7 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%20,19	%20,87	68 bp ▲	USD/TL	5,3308	5,2865	-% 0,8 ▼
Türkiye 5 Yıllık CDS	367	393	26 bp ▲	EUR/TL	6,0870	5,9980	-% 1,5 ▼
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	986	969	-% 1,7 ▼	Altın (USD/ons)	1.221	1.222	% 0,1 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%3,07	%3,05	-2 bp ▼	Petrol (USD/varil)	64,9	58,0	-% 10,6 ▼

bp: baz puan

Geçtiğimiz hafta Brexit sürecine yönelik gelişmeler piyasaların odağında yer almaya devam etti. AB, İtalya'nın bütçe taslağını ikinci kez reddetti. Euro Alanı'ndaki siyasi belirsizliğin yanı sıra ticaret savaşı endişeleri küresel piyasaları baskıarken, petrol fiyatları gerileme eğilimini sürdürdü. ECB'nin 25 Ekim'de sona eren toplantısının tutanaklarına göre üyeler bölgede ekonomik büyüme üzerindeki risklerin arttığını ifade ettiler. Yurt içinde veri akışının sakin olduğu haftada, finansal piyasalar dalgalı bir görünüm sundu. OECD Türkiye ekonomisinin 2019 yılında %0,4 daralacağını öngörüyor. Tüketici güveni ise Kasım ayında %4 oranında arttı.

Brexit sürecine ilişkin gelişmeler küresel piyasaların odağında yer alıyor.

Brexit sürecine yönelik gelişmeler gündemdeki yerini korumaya devam ediyor. Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk, İngiltere ve AB'nin Brexit sonrasında iki tarafın ilişkilerini belirleyen siyasi bildiri taslağı üzerinde uzlaştıklarını belirtti. Söz konusu uzlaşma iki taraf arasında serbest ticaret alanı kurulmasını, gümrüklerde işbirliğine gidilmesini ve adil rekabeti sağlayacak düzenlemelerin yapılmasını içeriyor. Haftanın son işlem gününde İngiltere'ye bağlı Cebelitarık'ın başbakanı Fabian Picardo Brexit anlaşması kapsamında bölgenin statüsü konusunda İspanya ile anlaşmalarını açıklarken, Pazar günü gerçekleştirilen AB zirvesinde Brexit anlaşması ve siyasi bildiri taslağı onaylandı. Sürece ilişkin belirsizliklerle hafta başında gerileyen GBP/USD, İngiltere ile AB arasındaki anlaşma haberinin ardından hızlı yükseldi. Önümüzdeki dönemde Brexit anlaşmasının İngiltere Parlamentosu ile Avrupa Parlamentosu'nda da onaylanması gerekiyor.

İtalya'da kamu maliyesine yönelik problemlerin çözülememesi endişeleri artırıyor. İtalya'nın kamu harcamalarının artırılmasını öngören bütçe taslağının Avrupa Komisyonu tarafından ikinci kez reddedilmesinin ardından İtalya hakkında disiplin soruşturması başlatıldı. İtalya'da hükümet ortaklarından 5 Yıldız Hareketi geri adım atmaya başladığını açıklarken, Başbakan Yardımcısı Salvini İtalya'nın 2019 yılı bütçe açığı hedefinde sınırlı değişime gidilebileceğinin sinyalini verdi.

Küresel piyasalar...

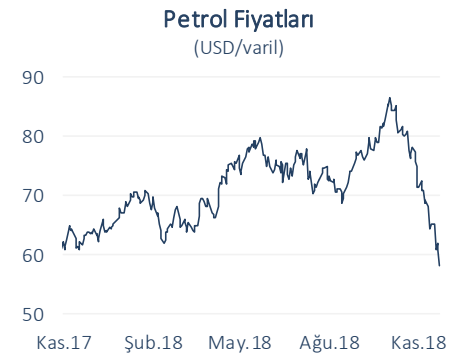
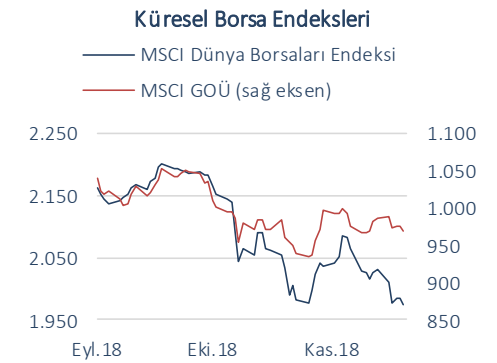
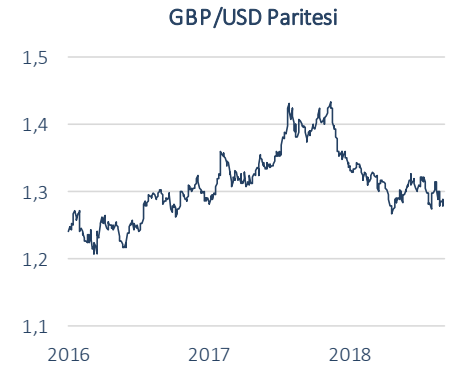
Geçtiğimiz hafta ticaret savaşına yönelik endişelerin devam etmesine ek olarak Avrupa'da süregelen siyasi belirsizlikler küresel piyasaları baskı altında bıraktı. Korku endeksi olarak bilinen "VIX" endeksi hafta genelinde 20 seviyesinin üzerindeki seyrini sürdürdü.

Petrol fiyatları gerilemeye devam ediyor.

Rusya Enerji Bakanı'nın petrol arzını azaltmayı düşünmediklerine yönelik açıklamaları ve ABD'de ham petrol stoklarının beklentilerin üzerinde artış kaydederek Aralık 2017'den bu yana en yüksek seviyeye ulaşması petrol fiyatlarını aşağı çekti. Haftalık bazda %10,6 gerileyen Brent türü ham petrolün varil fiyatı Kasım 2017'den bu yana ilk kez 60 USD seviyesinin altına inerek haftayı 58 USD seviyesinden tamamladı.

ECB toplantı tutanakları yayımlandı.

Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) 24-25 Ekim'de gerçekleşen toplantısının tutanakları yayımlandı. Tutanaklarda ECB üyeleri ekonomik büyüme üzerindeki risklerin arttığını ifade ederken, Euro Alanı'nda açıklanan verilerin öngörülerden zayıf gelmesine karşın görünümün halen yaygın ekonomik büyüme ve kademeli olarak artan enflasyonla tutarlı olduğu vurgulandı.

Kaynak: Datastream

OECD 2019 yılı büyüme tahminini düşürdü.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) yılın ikinci "Ekonomik Görünüm Raporu"nu yayımladı. Raporda, 2018 yılı için %3,7 olan küresel büyüme tahmininde bir değişiklik yapılmazken, 2019 yılına ilişkin büyüme tahmini 0,2 puan aşağı yönlü revize edilerek %3,5 olarak açıklandı. OECD, Euro Alanı büyümesini 2018 ve 2019 yılları için sırasıyla %1,9 ve %1,8'e indirirken, ABD'nin aynı dönemde sırasıyla %2,9 ve %2,7 büyüyeceğini öngördü. OECD, Türkiye için 2018 yılı büyüme öngörüsünü 0,1 puan yükselterek %3,3'e çıkarırken, 2019'da Türkiye'nin %0,4 küçüleceğini öngördü. Kuruluşun Türkiye için ortalama enflasyon beklentisi ise 2018 ve 2019 yılları için sırasıyla %16,8 ve %19,5 oldu.

Tüketici güveni Kasım ayında yükseldi.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, Ekim ayında yaklaşık on yılın en düşük değerini alan tüketici güven endeksi Kasım'da aylık bazda %4 oranında artarak 59,6 seviyesine çıktı. Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malı satın almak için uygunluğu hızlı yükselirken, gelecek döneme ilişkin beklentilerin bir miktar toparlandığı görülüyor. Hanenin içinde bulunduğu maddi durum alt endeksi ise gerilemeye devam etti. Tüketici güveni yılbaşından bu yana %17,6 oranında geriledi.

Yurt içi piyasalar...

Geçtiğimiz hafta Salı günü küresel risk algısındaki bozulma yurt içi piyasaları baskı altında bıraktı. İlerleyen günlerde piyasalarda nispeten olumlu bir seyir izlense de, BIST-100 endeksi haftalık bazda %0,7 oranında gerilerken, 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faizi 68 baz puan yükselerek %20,87'ye çıktı. Geçtiğimiz hafta geniş bir bantta dalgalanan USD/TL haftayı 5,29 düzeyinden kapattı.

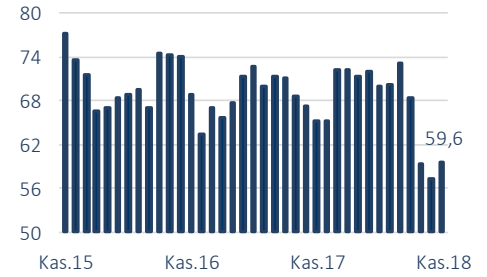
Hazine ve Maliye Bakanlığı geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği 2 yıl vadeli TL cinsi sabit kira ödemeli kira sertifikası ihracı ile 3,2 milyar TL borçlandı. Böylece Hazine toplamda 6,3 milyar TL borçlanarak Kasım ayı borçlanmasını tamamlamış oldu.

BDDK'dan yeni düzenleme...

BDDK'nın Cuma günü yayımladığı taslak düzenlemeye göre havayolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yapılan yurt içi harcamalarda 6 ay olan taksit sınırı 9 aya çıkarıldı. Taslak yönetmeliğe göre 3.500 TL'nin altındaki cep telefonu kredilerinde kredi vadesi 6 aydan 12 aya çıkarılırken, 3.500 TL'nin üzerindeki cep telefonu kredilerinin vadesinin Ocak 2019'a kadar 12 ay, söz konusu tarihten sonra ise 6 ay olacağı açıklandı.

Bu haftanın gündemi...

Bu hafta Brexit sürecine yönelik haber akışının yanı sıra Cuma günü Arjantin'de başlayacak G20 zirvesinde gerçekleştirilmesi beklenen Trump-Xi buluşması küresel piyasalar açısından önem arz ediyor. Ayrıca, ABD'de Fed'in Kasım ayı toplantısının tutanakları ve Euro Alanı'nda Kasım ayı öncü enflasyon verileri yakından takip edilecek. Yurt içinde ise kapasite kullanımı ve reel kesim güven endeksi ile Ekim ayı dış ticaret verileri izlenecek.

Türkiye'de Tüketici Güveni Endeksi**BIST-100 Endeksi
(.000)****Döviz Kurları****Veri Gündemi**

		Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
26 Kasım	TR Kapasite Kullanım Oranı	Kasım	-	%75,4
	TR Reel Kesim Güven Endeksi	Kasım	-	87,6
27 Kasım	ABD Tüketici Güven Endeksi	Kasım	135,5	137,9
28 Kasım	ABD GSYH, revizyon	3. Çeyrek	%3,5	%3,5
	ABD Yeni Konut Satışları	Ekim	0,6 milyon adet	0,6 milyon adet
29 Kasım	ABD Çekirdek PCE, yıllık değişim	Ekim	%1,9	%2,0
	ABD Kişisel Gelirler, aylık değişim	Ekim	%0,4	%0,2
	ABD Fed Toplantı Tutanaqları	Kasım	-	-
	TR Ekonomik Güven Endeksi	Kasım	-	67,5
30 Kasım	Euro Alanı Tüketici Enflasyonu, öncü, yıllık değişim	Kasım	%2,1	%2,2
	Euro Alanı İşsizlik	Ekim	%8,0	%8,1
	TR Dış Ticaret Dengesi	Ekim	-	-1,9 milyar USD

(G) Gerçekleşme

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Konut satışları Ekim ayında %19,2 oranında artış kaydetti.

Ekim ayında Türkiye genelinde konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %19,2 oranında artarak 147 bin adet düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu artışta, KDV ve tapu harcı indirimlerinin 31 Ekim'de sona ereceği beklentisiyle konut talebinin öne çekilmesi, sektördeki kampanyalar ve yabancı alımlarındaki artış etkili oldu. Bu dönemde diğer satışlar %64,3'lük artış kaydetti. İpotekli konut satışlarındaki düşüş ise Ekim'de hız kazandı. Böylece, yıllık bazda %79,1 daralan ipotekli konut satışlarının toplam içerisindeki payı %5,5 ile 2013 yılından bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti.

İnşaat maliyetleri yükselmeye devam ediyor.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, **inşaat maliyet endeksi** Eylül'de bir önceki aya göre %5,9, yıllık bazda %40 artış kaydetti. Bu dönemde malzeme endeksinin bir önceki yılın aynı dönemine göre %50 yükselmesi dikkat çekti. Bina inşaatı ve bina dışı yapılar için inşaat malzeme maliyeti bir önceki yılın aynı ayına göre sırasıyla %48 ve %56,5 oranında yükseldi. ⓘ

Beyaz eşya satışları gerilemeye devam ediyor.

Yurt içinde beyaz eşya satışlarındaki daralma Ekim ayında da devam etti. Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği'nin açıkladığı verilere göre beyaz eşya satışları Ekim ayında yıllık bazda %29 azaldı. Bu dönemde sektörün ihracatında kaydedilen %11'lik artış olumlu bir gelişme olarak kaydedildi. Ocak-Ekim döneminde ise yurt içi beyaz eşya satışları %16,5 düşüşle 6,3 milyon adet olurken, ihracat %6,6 artışla 18,1 milyon adet düzeyinde gerçekleşti.

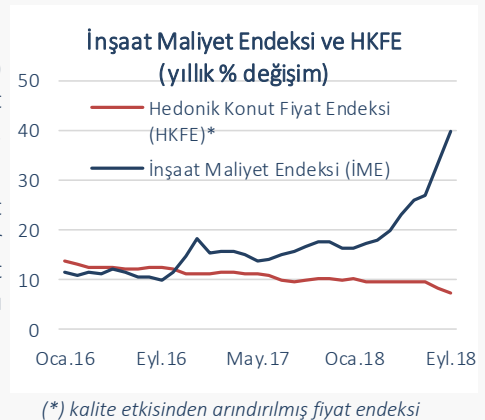
Perakende satışlar Eylül'de %4,6 azaldı.

Yurt içinde ekonomik aktivitede izlenen ivme kaybı Eylül ayı perakende satışlar verisinde de hissedildi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış perakende satış hacmi Eylül'de bir önceki aya göre %4,6 azaldı. Bu dönemde gıda, içecek ve tütün satışları %2,1, akaryakıt hariç gıda dışı satışları %6,6 geriledi.

ⓘ Neden Önemli ?

TÜİK tarafından aylık bazda açıklanan İnşaat Maliyet Endeksi (İME) gayrimenkul sektörü açısından önem arz ediyor. Endeks maliyet gruplarına göre işçilik ve malzeme fiyat endekslerini içerirken, sektörel olarak bina ve bina dışı yapıların maliyetlerini kapsıyor.

Son dönemde inşaat maliyetlerindeki yükselişin hız kazanması dikkat çekiyor. Maliyetler yükselirken konut fiyatlarındaki artışın yatay bir seyir izlediği görülüyor. Maliyetlerdeki artışa rağmen konut fiyatlarının reel bazda gerilemesi sektördeki kırılganlıkları canlı tutarken, sektör üzerindeki baskıları artırıyor.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ayřım Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.